

VOORWOORD

Voor je ligt het BouwKennis Jaarrapport 2020/2021, de vijftiende editie in de reeks. Het BouwKennis Jaarrapport komt tot stand op basis van klanteninput, het dagelijks volgen van de markt en een uitgebreide enquête onder alle marktpartijen in de bouwkolom. Op deze wijze krijg je een volledige dwarsdoorsnede van de markt.

In de editie van dit jaar is er aandacht voor het thema: 'De bouwsector in 2030'. Met ons rapport Megatrends hebben we voornamelijk op een kwalitatieve manier, aan de hand van de mening van een aantal experts, een schets gemaakt van de bouwkolom in 2030. In het BouwKennis Jaarrapport wordt dit thema voornamelijk op een kwantitatieve manier, vanuit enquêteresultaten, geanalyseerd. Hiermee wordt er een goed beeld van de verwachtingen van de hele bouwkolom over de bouw in 2030 geschetst. Deze verschillende expertises kunnen interessante inzichten geven. Technologie, het veranderende krachtenveld in de bouw en duurzaamheid zijn factoren die voornamelijk van belang zijn bij deze analyse.

Uiteraard bevatten de overige hoofdstukken de informatie die je van ons gewend bent en wordt de data met uitkomsten van vorige edities van het BouwKennis Jaarrapport vergeleken om trends te onthullen. Jaarlijks terugkerende vragen worden met dit rapport beantwoord. Hoe heeft de bouwkolom gepresteerd en wat verwachten ze voor de toekomst? Welke verschuivingen zien we tussen de segmenten in de bouw? Hoe ziet het marketing(communnicatie)beleid eruit bij fabrikanten en handelaren? We gaan in op de macro-economische context en vergeten uiteraard de (mogelijke) impact van het coronavirus niet. Het grootste gedeelte van de onderzoeksresultaten is dan ook post-corona verzameld.

Wederom een rapport wat een volledig beeld van alle facetten rondom bouwproductie en marketingtrends belicht. We hopen dat je met dit rapport, ondanks de huidige onzekere wereld, inspiratie opdoet om plannen te maken voor het komende jaar.

Veel leesplezier gewenst!

Boudewijn Goedhart
Directeur BouwKennis

COLOFON

Uitgever

BouwKennis BV
Max Euwelaan 51
3062 MA ROTTERDAM
T 010-2066996
E info@bouwkennis.nl
www.BouwKennis.nl

Uitgever/directeur

Boudewijn Goedhart

Verkoop

Maurice van Dijk
Jacco Ridderhof
Janneke Filius
Nico van Schilt
Daniëlle Bakx
T 010-2066996

Marketing

Carola Heijden
Marlies Davids

Redactie

Guido van Beek
Marc van Wijk
Fleur Hanse
Boris 't Hart

Vormgeving

Shirrin Vonk

Inlichtingen

T 010-2066996
E info@BouwKennis.nl

Prijzen

Losse nummers € 750

Bestellingen

info@BouwKennis.nl

© Niets uit deze uitgave mag
zonder voorafgaande schriftelijke
toestemming van de uitgever worden
verveelvoudigd of gedupliceerd.

INHOUDSOPGAVE

2	Voorwoord	58	Inkoop in de bouwkolom
5	Onderzoeksverantwoording	58	Inkoopkanalen
7	Managementsamenvatting	62	Dienstverlening bij inkoop
17	Macro-economische context	64	Marketing en strategie in de bouwkolom
17	Demografische ontwikkelingen	64	Verdeling marketing- en salesbudget
20	Economische factoren	67	Monitoring en marktbenadering
23	Sociaal-culturele factoren	70	Strategische marketing
23	Technologische factoren	71	Waardestrategieën in de bouwkolom
25	Ecologische factoren	74	Themahoofdstuk: Bouwlogistiek
26	Politiek-juridische factoren	74	Toelevering: organisatie van logistiek
28	Prognoses woning- en utiliteitsbouw	78	Samenwerking bij logistiek
29	Woningbouwprognoses	80	Milieuzones
32	Utiliteitsbouwprognoses	83	Themahoofdstuk: De bouw in 2030
36	Energiebesparende maatregelen	83	Toelichting op de thema's
38	Marktsegmenten en opdrachtgevers	83	Technologische ontwikkelingen
38	Marktsegmenten	87	De installatiemarkt
41	Soort opdrachten binnen woning- en utiliteitsbouw	89	Rollen binnen de bouwkolom
42	Opdrachtgevers	91	Logistiek in de bouw- en installatiesector
45	Bedrijfseconomische prestaties	94	Materiaalgebruik
45	Kerncijfers bouwkolom	96	Duurzaamheid
46	Trends uitvoerende bouw	99	BouwKennis
48	Prestaties topbedrijven in de bouwkolom		
52	Enquêteresultaten bedrijfseconomische prestaties		

ONDERZOEKSVERANTWOORDING

Het BouwKennis Jaarrapport is een rapport dat bestaat uit een uitgebreid onderzoek naar de stand van zaken in de burgerlijke en utiliteitsbouw (B&U). De GWW blijft in dit onderzoek buiten beeld. Het is een combinatie van deskresearch en een enquête onder alle stakeholders in de bouwkolom. De ondervraagde partijen bevinden zich in alle fasen van het bouwproces: initiërende partijen (ontwikkelaars), ontwerpende partijen (architecten, advies- en bouwmanagementbureaus), uitvoerende partijen (hoofdaannemers B&U, gespecialiseerde onderaannemers, installateurs, klusbedrijven) en toeleverende partijen (fabrikanten en handelaren van bouwmaterialen). Dit geeft een unieke dwarsdoorsnede van de bouwkolom.

Doorlooptijd onderzoek

Het veldwerk en de dataverwerking is uitgevoerd door USP Marketing Consultancy, de analyse van de data en de rapportage zijn gedaan door BouwKennis. De enquête is via een online vragenlijst afgenomen. Respondenten zijn benaderd via de volgende kanalen: deeluwmening.nl (online panel van USP), online enquêtebureau PanelClix en een database van toeleveranciers van BouwKennis. Na het opleveren van de data heeft BouwKennis de resultaten van het veldwerk in combinatie met deskresearch tot het rapport verwerkt. Het resultaat is dus een unieke samenwerking tussen onderzoeksbureau USP en de marktkennis van BouwKennis.

Projectplanning BouwKennis Jaarrapport 2020

	Februari	Maart	April	Mei	Juni	Juli	Augustus
Vragenlijst/programmeren	■						
Veldwerk/analyse	■	■	■	■	■	■	
Schrijven							■
Vormgeving							■
Oplevering rapport							■

Bron: BouwKennis/USP, 2020

Respons

De respons voor deze editie van het onderzoek is weergegeven in onderstaande tabel. De totale bruikbare respons bestaat uit 660 compleet ingevulde enquêtes. Het onderzoek is door verschillende functionarissen binnen organisaties ingevuld. Bij de bouw- en installatiebedrijven betreft dit doorgaans de directeur. Bij adviseurs, architecten en ontwikkelaars zijn het doorgaans de directeur of de projectleider. Bij de handel en fabrikanten zijn de enquêtes ingevuld door directeuren en marketingmanagers.

Een aantal partijen kunnen we verder opdelen in subgroepen:

- De marktpartij 'installateurs' kent E-installateurs, W-installateurs en partijen die zichzelf als allround installateur bestempelen. Deze drie groepen zijn ongeveer evenredig verdeeld in de steekproef.
- Bij de marktpartij 'gespecialiseerde aannemers' vormen schilders, glaszetters en stukadoors circa 30% van het aantal respondenten. Montagebedrijven, gevelbouwers en dakspecialisten nemen 25% van de groep gespecialiseerde aannemers in. Tot slot is er nog een groep met diverse binnen werkzaamheden, zoals vloer- en wandbedrijven, plafondspecialisten, tegelzetters en overige specialisten (45%).

- Onder ontwikkelaars vallen zowel gespecialiseerde ontwikkelaars als ontwikkelende bouwers.
- De fabrikanten zijn als volgt verdeeld: 29% ruwbouw, 36% afbouw en 30% installatie. Nog eens 5% kon zichzelf niet indelen in één van deze groepen.
- De handelaren bestaan voor een 33% uit volgesorteerde bouwmaterialenhandelaren en 37% uit technische groothandelaren en ijzerwarenhandelaren. De overige 30% is gespecialiseerd, onder meer in verf, plafond en wand, vloeren, sanitair, keukens of deuren.

Respons enquête BouwKennis Jaarrapport 2020

	Toelichting	N=
Architecten	Technisch tekenen/ontwerpen, stedenbouwkundigen	40
Advies- en bouwmanagementbureaus	Technisch ontwerp, projectmanagement, vastgoedbeheer	122
Fabrikanten	Ruwbouw, afbouw en installatie	77
Handelaren	Techniek, bouw en specialist	54
Gespecialiseerde aannemers	Schilders/stukadoors, montage/gevel/dak, tegelzetters, vloer/wand, brandpreventie, etc.	110
Algemene aannemers B&U	5 fte of meer, geen projecten voor eigen risico	60
Installateurs	Incl. loodgieters	77
Klus- en onderhoudsbedrijven	< 5fte	70
Ontwikkelaars	Ook aannemers die projecten voor eigen risico doen	50
Totaal		660

Bron: BouwKennis, 2020

Datamateriaal per hoofdstuk

Het cijfermateriaal in de verschillende hoofdstukken is hoofdzakelijk gebaseerd op de enquête dat speciaal voor dit rapport is gedaan. Naast het veldwerk is voor enkele hoofdstukken ook aanvullend deskresearch gedaan. Voor het hoofdstuk bedrijfseconomische prestaties zijn onder andere de productiestatistiek van het CBS gebruikt. Andere bronnen die zijn geraadpleegd zijn, zijn onder andere Kadaster, EIB, TNO, NVB, RVO, Cobouw en de jaarverslagen van de grotere bouwbedrijven die actief zijn in het B&U-segment. Verder zijn diverse beleidsdocumenten van de Rijksoverheid geraadpleegd, zoals het Klimaatakkoord. Tot slot hebben we geput uit andere BouwKennis-onderzoeken, zoals Gemeenten en Corporaties in Beeld (2020) en Megatrends in de bouw (2020).

Gebruik datamateriaal

Hoofdstuk	Datamateriaal
1 Macro-economische context	Deskresearch
2 Prognoses woning- en utiliteitsbouw	Veldwerk, prognoses BouwKennis
3 Marktsegmenten en opdrachtgevers	Veldwerk, deskresearch
4 Bedrijfseconomische prestaties	Veldwerk, deskresearch
5 Inkoop	Veldwerk
6 Marketing en strategie in de bouwkolom	Veldwerk
7 Thema: Logistiek	Veldwerk
8 Thema: de bouw in 2030	Veldwerk, deskresearch

Bron: BouwKennis, 2020